

хідно дуже чітко розробити організаційний, економічний та техніко-технологічний зміст міжфермерської кооперації по використанню техніки. До того ж необхідне створення відповідної правової та законодавчої бази.

УДК 636.5:658.8

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА

Ю.В.Дикіна, аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

Важливе значення у підвищенні ефективності виробництва птахогосподарств має стан покращення конкурентоспроможності продукції. Конкурентоспроможність в умовах ринкової економіки набуває особливої актуальності внаслідок відкритості нашої економіки та зростання конкуренції на ринку.

Проблемам конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції присвячено роботи вченого-аграрника П.Т.Саблука. Щодо цих проблем у галузі птахівництва, то вагомий внесок зробили такі вчені як М.І.Сахацький, І.А.Іонов, І.І.Івко, О.М.Царенко та ін. Однак їх праці охоплюють питання конкурентоспроможності продукції по Україні в цілому.

Метою нашого дослідження є вивчення основних факторів, що характеризують рівень конкурентоспроможності галузі птахівництва в Миколаївській області.

Серед них визначили наступні: якісні характеристики, собівартість та ціни реалізації готової продукції.

Відомо, що якісні показники продукції, як складові її конкурентоспроможності, забезпечують товаровиробникові переваги в конкурентній боротьбі і є головним критерієм для покупця. На жаль, якість виробленої продукції птахівництва в Миколаївській області бажає кращого.

Зниження якісних показників продукції викликане відсутністю селекції, недотриманням оптимальних режимів годівлі, порушенням технології виробництва, обробки та зберігання яєць та м'яса птиці.

Для забезпечення підвищення якісних характеристик вітчизняної продукції птахівництва та її конкурентоспроможності О.М. Царенко [1] пропонує ряд таких заходів:

- здійснювати належний контроль за якістю продукції на всіх етапах її виробництва і збуту, удосконалити діючі стандарти на яйця курячі (харчові);
- впроваджувати у виробництво нові високопродуктивні породи, лінії і кроси птиці;
- поліпшити та удосконалити кормовий раціон птиці;
- оптимізувати температурний режим на рівні 15⁰С з першого дня зберігання яєць та підтримання даної температури при сортуванні, розфасуванні та упакуванні яєць;
- перехід до контейнерного способу транспортування яєць;
- впроваджувати нові енергозберігаючі технології зберігання продукції;
- удосконалити тару і упаковку, яка б за міцністю і обсіменінням мікроорганізмами відповідала вимогам, що висувуються до тари.

Одним з найважливіших напрямків підвищення конкурентоспроможності продукції є її цінова перевага, для забезпечення якої собівартість, як базова величина ціни, повинна формуватися за низько витратним принципом.

Результати від реалізації птиці на м'ясо в минулому році на Миколаївщині показано в таблиці 1. Із 52-х господарств області тільки одне отримало прибуток. Найгірше становище виявилось в господарських товариствах (рівень збитковості — 36,3%). А найбільший показник собівартості 1ц м'ясу птиці спостерігався в селянських фермерських господарствах.

Результати реалізації яєць птиці в 2003р. показано в табл. 2. Із 39-ти господарств майже половина отримало прибуток. Найбільша собівартість 1000 штук яєць спостерігалася в селянських фермерських господарствах та в державних підприємствах.

Таблиця 1

Результати від реалізації птиці на м'ясо в Миколаївській області за 2003 рік

Сільськогосподарські підприємства усіх форм власності	Кількість реалізованої продукції в живій масі, ц	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	Доход (виручка), тис. грн.	Прибуток (збиток), тис. грн.	Собівартість 1ц м'яса, грн.	Ціна реалізації 1ц м'яса, грн.	Рівень рентабельності (збитковості), %	Кількість господарств	
								Всього	У т.ч., які одержали збитки
Господарські товариства	3505	1961,1	1249	-712,1	559,51	356,35	-36,3	27	22
Приватні підприємства (включаючи фермерські)	3819	1982,3	1467	-515,3	519,06	384,13	-26	19	14
з них селянські фермерські господарства	18	10,7	7,2	-3,5	594,44	400	-32,7	2	2
Сільгоспкооперативи (виробничі)	190	79	92	13	415,79	484,21	16,5	1	0
Інші підприємства (включаючи міжгоспи)	1399	669,6	465,2	-204,4	478,63	332,52	-30,5	3	3
Недержавні підприємства	8913	4692	3273,2	-1418,8	526,42	367,24	-30,2	50	39
Державні підприємства	70	30,5	25	-5,5	435,71	357,14	-18	2	2
Сільськогосподарські підприємства	8983	4722,5	3298,2	-1424,3	525,72	367,16	-30,2	52	41

В інших сільськогосподарських підприємствах собівартість реалізованої продукції теж залишається високою. Це свідчить про високі ціни на корми та енергоресурси.

В структурі витрат при вирощуванні та утриманні курей корми займають 55-70%, тому зменшення питомих витрат кормів є одним із головних шляхів ефективності виробництва продукції птахівництва. До основних технологічних прийомів і способів, що забезпечують зменшення питомих витрат кормів, можна віднести такі способи і прийоми, як вирощування та утримання птиці при нормативних параметрах мікроклімату (температурно-вологісні і світлові режими, параметри повітрообміну); застосування режимів дозованої годівлі птиці; застосування обладнання дозованого роздавання кормів.

Таблиця 2

Результати від реалізації яєць птиці в Миколаївській області за 2003 рік

Сільськогосподарські підприємства усіх форм власності	Кількість реалізованої продукції, млн. штук	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	Доход (виручка), тис. грн.	Прибуток (збиток), тис. грн.	Собівартість 1000 штук, грн.	Ціна реалізації 1000 штук, грн.	Рівень рентабельності (збитковості), %	Кількість господарств	
								Всього	У т.ч., які одержали збитки
Господарські товариства	7870	1522,3	1663	140,1	193,46	211,26	9,2	15	11
Приватні підприємства (включаючи фермерські)	3597	629,8	668,3	38,5	175,09	185,79	6,1	17	7
з них селянські фермерські господарства	83	19,5	19,9	0,4	234,94	239,76	2,1	2	0
Сільгоспкооперативи (виробничі)	1726	376	455	79	217,84	263,62	21	1	0
Інші підприємства (включаючи міжгоспи)	55880	7956,9	10539	2582,5	142,39	188,61	32,5	4	2
Недержавні підприємства	69073	10485,2	13325	2840,1	151,8	192,92	27,1	37	20
Державні підприємства	218	50	47,5	-2,5	229,36	217,89	-5	2	1
Сільськогосподарські підприємства	69291	10535,2	13373	2837,6	152,04	192,99	26,9	39	21

Хоча частина вартості води в загальній структурі собівартості продукції при вирощуванні та утриманні яєчних курей порівняно невелика (не більше 2,5%), дефіцитність у багатьох випадках цього ресурсу змушує звертати на пошук шляхів його економії досить серйозну увагу. Одним із основних факторів, який впливає на фізіологічну потребу птиці у воді, є температура і вологість повітря у приміщенні. Тому підтримання оптимальних параметрів мікроклімату буде сприяти також і економії води.

Вартість електроенергії складає зараз 5-6,5% у структурі собівартості курячих яєць в структурі собівартості 1ц приросту живої маси ремонтного молодняка. Але актуальність проблеми економії електроенергії у птахівництві визначається не тільки част-

кою витрат на електроенергію та динамікою її росту, але головним чином тим, що електроенергія є покупним і одним з найбільш дефіцитних ресурсів, зважаючи на рівень її виробництва в Україні та фінансовий стан більшості птахівницьких господарств. Економія електроенергії може бути отримана при застосуванні енергозберігаючих режимів і обладнання для освітлення і вентиляції птахівницьких приміщень.

Також вагому частку у структурі затрат займають витрати на паливо. Для зниження тепловитрат існуючих пташників необхідно в першу чергу виконувати додаткове утеплення перекриття. В Інституті птахівництва УААН розроблено енергозберігаючу систему створення мікроклімату в пташниках, яка забезпечує економію понад 50% теплової енергії, що витрачається на підігріванні припливного повітря (24-30 т рідкого палива у розрахунку на пташник місткістю 20 тис. курей-несучок), зменшення на 60-80% викидів в атмосферу пилу і мікроорганізмів, покращення мікроклімату в пташнику.

Для формування конкурентоспроможності галузі птахівництва слід також враховувати вплив зовнішнього конкурентного середовища, вивчати ринок та потреби покупців. Таким чином, розглянуті основні складові забезпечення конкурентоспроможності продукції аграрного сектору виробництва взаємообумовлені і взаємопов'язані між собою, успішне вирішення яких забезпечить вітчизняному товаровиробнику гідне місце на нашому та міжнародному ринках.

Підводячи підсумок викладеному, можна зазначити, що в Миколаївській області мало уваги приділяється зменшенню витрат на виробництво м'яса птиці, а також на поліпшення якісних характеристик продукції птахівництва в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Царенко О.М. Економічні основи використання ресурсозберігаючих, екологічно чистих і безвідходних технологій у тваринництві і птахівництві. – Суми: ВАТ "СОД", видавництво "Козацький Вал", 2002. – 590с.
2. Сахацький М.І., І.І. Івко, І.А.Іонов та ін. Довідник пташника /Під редакцією М.І. Сахацького. – Харків, 2001.-160с.
3. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції (практичний посібник) /За ред. П.Т. Саблука.- К.: ІАЕ, 2000. – 556с.